

S O K F É L E .

XXII szám

Béts. Julius 17-dikén.

1832

ÁZSIAI BIRODALMAK.

Az Ázsiai Birodalmak, Országok, Tartományok és Szigetek 's a' t. nagyságok, népességek és hadi erejek.

Ország, 's a' t. neve.	nagysága □ mértf.	nép száma.	hadi ereje, szárazon.
A. Száraz föld.			
1. Afghanistan	12,048	7,800,000	129,000
ennek tartományi:			
a. Kabul	6,854	5,000,000	100,000
b. Pischaur	951	1,000,000	20,000
c. Herat	3,140	1,500,000	8,000
d. Sistan	1,103	300,000	1,000
2. Anam	13,936	21,000,000	150,000
3. Arabistan	46,778	12,000,000	—
a. Jemen	3,240	3,500,000	60,000
b. Mascate	2,400	1,600,000	5,000
c. Wababitek	25,000	5,000,000	6,000
d. Mecca és Arabia részei	16,133	2,900,000	—
4. Beludschistan	7,072	2,700,000	4,000
5. Birma	13,029	6,000,000	100,000
6. Iran	22,740	11,230,000	150,000
7. Lahore vagy Sickhs	5,400	6,600,000	—
a. Lahore	3,256	4,000,000	240,000
b. Éjszaki Fejedelemségek	1,328	800,000	—
c. Kaschmir	816	2,000,000	10,000
8. Laos vagy Shan	2,763	2,000,000	—
9. Malaka	2,742	600,000	—
10. Nepal	2,496	2,500,000	17,300
11. Schina, China	248,012	181,280,163	—
a. Schina	61,137	146,280,163	1,263,000
b. Mandschuraj	34,390	2,000,000	—
c. Mongolaj	91,360	3,000,000	—
d. Turfan	27,290	1,500,000	—
Toldalék a' M. Kurirhoz.		22	

Ország, 's a' t. neve.	nagysága □ mértf.	népszáma.	hadi ereje, szárazon.	
e. Tibet	23,375	12,000,000	—	
f. Lahdak, 's a' t.				
g. Butan	3,018	1,500,000	—	
h. Kaoli vagy Korea	7,442	15,000,000	—	
12. Siam	3,778	2,790,000	60,000	
13. Sind	2,482	1,200,000	36,000	
14. Sindia	1,861	4,000,000	90,000	
15. Turkestan	34,268	6,928,000	—	
a. Bukhara	10,800	2,478,000	100,000	
b. Kokan	6,400	1,500,000	—	
c. Khiwa	300	450,000	—	
d. Balkh	1,650	1,000,000	—	
e. Kirgisek és Turkomanok	15,118	1,500,000	—	
A. Összesen:		419,400	268,682,163	—
B. Szigetek.				
16. Japan	12,569	45,000,000	120,000	
17. Sumatra	5,779	7,000,000	—	
18. Borneo	10,008	4,000,000	—	
19. Celebes	2,125	3,000,000	—	
20. Kis Sunda Szigetek	1,470	1,950,000	—	
21. Moluckok	1,518,40	980,000	—	
22. Lakediva és Malediva	108	110,000	—	
23. Andaman és Nikobar	180	6,500	—	
24. Mergui Archipelagus	150	15,000	—	
25. Suluh Archipelagus	621	280,000	—	
26. Magindanao	1,114	1,000,000	—	
27. Philippini Szigetek	3,671	1,980,000	—	
28. Déli szig. a' nagy tengeren	618	2,500	—	
29. Likeio Szigetek	438	500,000	—	
B. Összesen:		40,434,40	65,824,000	—
C. Európai Birtokok.				
30. Brittus Birtokok	51,419,60	113,230,000	213,444	
a. Bengal, Aracan, Taway,				

Ország, 's a' t. neve.	nagysága □ mértf.	népszáma.	hadi ereje, szárazon.
Tenasserim, Wales és			
Sincapore	25,755,47	67,781,000	—
<i>b.</i> Madras	11,333,05	26,400,000	—
<i>c.</i> Bombai	11,842,08	18,558,000	—
<i>d.</i> Seilan	979	830,000	—
<i>e.</i> Assam és Garrow	2,120	500,000	—
31. Dánusok, birnak	15	28,000	—
32. Frantziák	20	96,000	—
33. Hollandusok	3,806	6,741,700	18,800
<i>a.</i> Java	2,355	4,800,700	—
<i>b.</i> Banca és Billiton	213	220,000	—
<i>c.</i> Sumatra, Borneo, Celebes - ben	950	1,360,000	—
<i>d.</i> Moluck és Sunda - ban	308	361,000	—
34. Osmanok	21,085	11,064,000	—
35. Portugallok	313	577,600	—
36. Oroszok	275,781,59	12,405,000	—
37. Spanyolok	2,390	2,644,100	10,000
C. Öszvesen:	354,850,19	146,786,400	—
A. B. C. Öszvesége:	814,665,50	482,292,563	—

A' Nagy Britanniai Társaság Birtokai Keletindiában.

Az Újságlevelekben sokszor vagy on szó a' Kelet-indiai Brittus társaság birtokairól. Mitsoda birtokok legyenek azok, 's mennyire kiterjesztették ott az Anglusok hatalmokat, az itt következő rövid rajzolat világosan mutatja.

N. Brittanian ú. m. Anglia, Skótzia és Irland együtt 5,556 □ mértföldnyi kiterjedésű; keletindiai birtokaik pedig 27,393 □ mértföldet tesznek, 's azokban a' nép száma 77,344,459-re tétetik. Tulajdon birodalma a'

Keletindiai társaságnak, mellyről itten szó van négy Birtokból áll, mellyeket ők Praesidensségeknek neveznek. Ezek:

I. Bengál: 15,210 □ mértf. 53,232,132 lakossal, IX Tartományból áll, ú. m. 1) Bengál, fővárosa Calcutta, 500,000 lakossal. 2) Bahar, főv. Padua 312,000 lak. 3) Allahabad, főv. Benares, 600,000 lak. 4) Oude, főv. Goruepur, 20,000 lak. 5) Agra, főv. Furukabad, 66,400 lak. 6) Delhi, főv. Delhi, 150,000 lak. 7) Gurwal, főv. Belaspur, 15,000 lak. 8) Orissa, főv. Cuttak, 40,000 lak. 9) Gundvana, főv. Jubbulpur, 10,000 lak.

II. Madras: 7,261 □ mértf. 15,676,520 lak. VIII Tartom. ú. m. 1) Carnatik, főv. Madras, 462,051 lak. 2) Coimbatore, főv. Coimbatore, 10,000 lak. 3) Salem, főv. Salem, 10,000 lak. 4) Seringapatam, főv. ugyan az, 31,800 lak. 5) Malabár, főv. Cochin, 30,000 lak. 6) Canara, főv. Mangalore, 40,000 lak. 7) Balaghaut, főv. Bellary, 8,000 lak. 8) Éjszaki Circars, főv. Mazulipatam, 75,000 lak.

III. Bombai: 3;344 □ mértf. 10,500,000 lak. VII. Tartomány; nevezetesebbek, 1) Bombai szigete, főv. Bombai 161,550 lak. 2) Guzurat és Ashmir, főv. Surate 160,000 lak. 3) Aurungabad, főv. Poona, 110,000 lakossal, 's a' t.

IV. Alsó Bengál Ország, 1,577 □ mértf. 243,565 lak. VI. Tartomány; nevezetesebb: 1) Aracan, f. v. Aracan, 8,000. 2) Printz Vales szigete, f. v. Georgetown, 9,000. 3) Sincapore, f. v. Sincapore, 11,800 lak. 4) Malaca, f. v. Malaca, 12,000 lak. 's a' t.

A' Társaság jövedelme ezen birtokokból, 217,533,720 for. Szárazföldi hadi ereje volt 1826-ban: a) Királyi zsoldos katonasága 21,934 ember. b) Belföldi segyeresnépe, 302,797 ember. Tengeri ereje: 48, hadi hajó.

Vagynak még ezen kívül a' Társaság oltalma alatt

számos Országok és Tartományok, mellyek adót nem fizetnek ugyan, de az Anglus kereskedésnek nagy hasznot hajtanak, 's Britanniai Birtokoknak mondatnak.

Mit vétett a' Sokféle?

„Mit vétett a' Sokféle?“ ezt kérdi egy Erdemes Úr, „hogy miolta a' M. Kurir bakjában ezzel kedveskedik Olvasóinak az Újság Szerkeztetője, azolta rendszerént tsak egyszer kapjuk itt az Újságot, de akkor osztán párjával; holott ide, posta statio lévén ezen hely, minden posta napon, hetenként kétszer, mind a' levelek, mind más Német Újságok Bétsből rendszeren eljönnek. — Ezen rendetlen járása a' Bétsi M. Újságnak tavaly kezdődött itten, 's az idén már egészen organizáltatott az Olvasóknak folyvást való bosszantásokra. A' folyó esztendő elején panaszolkodtam vala én ez eránt a' Redactor Úrnak, 's akkor azt felelé, hogy Bétsből minden héten kétszer pontosan elküldődik a' Kurir, ugyan azon napon mindenkor, a' melly annak az első lapján ki vagyon téve, és hogy ezen rendetlenség okának itt körül belől kell lenni. Attól fogva, posta Petsét alatt tetszett Újságaimat küldeni, de mind egy volt. Most pedig már, a' mint említém úgy látszik systemába vétetett, hogy a' M. Kurir hetenként tsak egyszer küldődjék hozzánk, miolta a' Sokféle terheli ennek hatulsó sarogját. Útam lévén mostanában ** ra, ** -den mentem keresztül. Itten divisionalis posta vagyon. Elmegyek a' Posta-Adminisztrator Úrhoz, tudakozni, hogy ugyan jő e' ide rendszeren a' M. Kurir? Ezt felelé: „„Ide egész tsonó jár, per **, tiz 's egynehány Újsággal, különös Adresssze és a' Bétsi posta petsétje alatt, de már vagy két hónap olta tsak minden második posta nap jő két

tsomó egy héten, a' mi az Olvasóknak igen alkalmatlan, mint nekünk is, a' szüntelen való pauszolkodás miatt.“ „ Azt kérdem azért; *mit vétett a' Sokféle?* és ha ezen kikeresett rendetlenségnek, nem Bétsben, a' mint el is hiszem tökéletesen, hanem másutt van az oka, hogy lehetne arról tenni?“

Sok kérdésre nem lehet egyenesen felelni. Illyen a' feljebbi. Néha a' kérdés nagyon érdeklő, 's ha igenis sokat lehetne rá felelni; ilyenkor megeshetik, hevenyében olyant talál a' felelő először is mondani, hogy mind elmaradhat a' többi. — Esmeretes történet hazánkban, hogy midőn egy Fő Papi visitatio alkalmazásával, mellyet tiszteletadó bévett szokás szerént, a' helységek harang zúgással fogadnak, egy helység Elöljárói, a' nélkül mentek ki a' Fő Papi vendégnek 's késérőinek fogadására; „Hát Kendtek, miért nem harangoztatnak? vala a' kérdés.“ Kegy. Uram, mond a' Bíró, harminzkét oka van annak. — „Hogy hogy? halljuk.“ — Első az, hogy nints harangunk. — „Eleg, elég, a' többit tsak hagyja el Kend.“ — Midőn ez előtt harmintegynehány esztendővel Derecskén 's a' tájon a' vadsáfrány termesztést egy Bétsi kereskedő Magyar hazafi munkába vettette, az igen hamar elszaporodott, oltsón lehetett beszédai, és sokszorta nagyobb hasznú portéka lett, mint az Alexandriai; ugyan ezért emezt készakartva vesztegleni hagyták a' Bétsi kereskedők a' Trieszti raktárookban, 's a' miatt kéntelenek voltak a' festők valamivel oltsóbbán a' belföldi vadsáfrányt venni. — Mit vétett a' Sokféle, az a' kérdés? Mit vétett az Alexandriai sáfrány, hogy azt a' haszonkereskedők Trieszthen vesztegeltették, 's töle az által a' vevőket elidegenítették? — — —

A' számos pauszok okai, mind tsak egy Helyről áradnak el; a' hova ötven egynehány egyes Újságlevél,

és több, osztályos posta statiókra szólló kissebb tso-
mók küldetnek innen le egy boritékban, 's petsét alatt.
— Értésünkre esvén a' folyo esztendő elején a' számos
panaszok ezen Helybeli Statio ellen, sem költséget
sem fáradságot nem sajnáltunk, és minden azon nagy
tsozóban járó egyes Újságot petsételve küldöztünk,
de a' minék legkissebb foganatja sem leve! — Mint-
hogy minden Ujság boritékján láthatni a' *Hely* nevét,
a' hova az innen tsozóban 's petsét alatt küldetik;
hathatósan kérjük tisztelt Olvasóinkat, 's ezen Inté-
zetnek pártfogóit, valamint az osztályos P. Statiok
Igazgatóit is, méltóztassanak az Ujság rendetlen já-
rása felől felteendő méltó panaszait az azon Helyre a'
Ts. K. Posta Administratióhoz utasítani, melly arról
tehet, és kétség kívül teend is; ha pedig nem tenne;
akkor kéntelenek leszünk a' dolog orvoslását más, 's
a' legfőbb Helyen keresni, és megnyerni.

A' V Í G É L E T.

Anakreon szerént.

Látám a' nagy Királyok
Gond fogta homlokokról
Lenézni a' nyögő fényt;
Hallám a' gazdagoknak
Kints halmain nyavalygó
Váz képek agg panaszszát;
Kiolvasám a' böltsek
Rántzos vonásaikból,
És a' világ fiának
Szünetlenül mosolygó
Majom fajú szeméből,
Hogy minden itt tsak egy kín;
'S az élet is be semmi!

No hát miért törödjem?
Fejem ha falba verném,
Úgy is de mit tegítnék
A' Lét kimérte rendén!

Nem nem töröm magam hát
 Haszontalan dologgal,
 Ám lássa más mit érhet;
 Ebből ha Szokrat is ki —
 Holt; 's még se szűnt meg a' baj:
 Inkább. Anakreonként,
 A' felderült enyelgő
 Artzu Anakreonként
 Egy egy pohárka borral
 A' szebb leányok édes
 Méztelte tsókjaikkal
 Úzzük tovább a' búkat,
 Vessük le gondjainkat.

Kantsót a' bor javával
 Elönkbe rakj legény hát!
 Somlyót, Tokajt ürítsük.
 Pipát legény! veszendő
 Az élet, és előlünk
 Mint egy marok dobány fogy.

Mig hát lehet napunkat
 Eljük vidám örömmel,
 Ne bokrosítsuk önként
 Magunk körül a' gondot;
 Úgy is tsak im! elől, és
 Hátul de minden óra
 Söhajtozik körülünk.
 Mig hát lehet javából
 A' bornak iddogáljunk;
 És a' setét lugosban
 A' szép Khloét öleljük;
 'S Barátaink körében —
 Tréfálva gond uramnak
 Füstöljük ám az orrát.

Zeykfalvi Idősb Zeyk János.

R e j t e t t s z ó .

Első tagom fél bolond,
 Másik bizonytalant mond;
 Az egészt nem szereted,
 'S ha veled hál kergeted.

Megfejtés: a' XXI-dik Szám. Kép.